

نشریه رهیافت

مرداد ۱۴۰۴ | فرهنگیان شهید بهشتی زنجان | شماره: ۱

رهیافت

شناسنامه

صاحب امتیاز: بسیج دانشگاه فرهنگیان

زنجان

مدیر مسئول: محمدعرفان فرهادی

سردبیر: علیرضا گودرزی

گرافیکست: امیر محمد قادری

نویسندگان:

امیررضا مرادی، امیرحسین فرجی،
محمد عرفان فرهادی، محسن حاجی حسنی

فهرست:

تعریف جامع تعلیم و تربیت از منظر سند
تحول ۴

تفاوت تعلیم و تربیت در رویکرد اسلامی با
نگاه سکولار ۶

نقش معلم در فرآیند تربیت محور ۶
(تفاوت تعلیم و تربیت در رویکرد اسلامی و سکولار)

پیوند تعلیم و تربیت با حیات طبیعه ۷

اخبار ۹ معرفی کتاب ۱۰

● ایثا: @Royesh_zn

● ارتباط با مدیر مسئول نشریه: @mohammad_erfan_farhadi

علیرضا گودرزی

سخن سردبیر

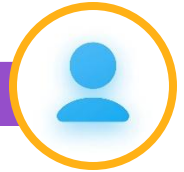
سند تحول بنیادین آموزش و پرورش یکی از اسنادی است که برای تحول نظام آموزشی کشور در آموزش و پرورش تدوین شده. این سند، در سال ۱۳۹۰ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید که فلسفه وجود آن ایجاد تحولی بنیادین در نظام تعلیم و تربیت ایران بر پایه مبانی علمی، دینی، فرهنگی و ارزش های انقلاب اسلامی است. به این ترتیب تحقق آرمان های متعالی انقلاب اسلامی ایران در گرو تربیت انسان های عالم متقی و آزاده و اخلاقی است. نشریه رهیافت، به عنوان یک نشریه تخصصی در حوزه بررسی سند تحول، در تلاش است تا با تحلیل های دقیق، مطالب به روزی به مخاطبین خود ارائه کند. چرا که آموزش و پرورش یکی از مهم ترین ارکان انقلاب اسلامی است؛ هرگونه تحول در آن به تحول در جامعه منجر می شود و این نقش بی بدیل، شناخت صحیح سند تحول بنیادین آموزش و پرورش را برای همه اقشار جامعه الزامی می کند. هدف ما در این نشریه فراهم کردن بستری برای آشنایی هرچه بیشتر اقشار جامعه با این سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و تحقق آن در کشور عزیزمان ایران می باشد

ما در جهت تحقق این هدف، در هر شماره از این نشریه تلاش خواهیم کرد تا نگاهی دقیق و جامع از این سند را به مخاطبین محترم ارائه کنیم. از همه عزیزانی که ما را در این مسیر یاری کردند قدردانی می کنیم و دست یاری تمامی اندیشمندان، فرهنگیان، اساتید دانشگاه، دانشجویان، کارشناسان حوزه تعلیم و تربیت، و دغدغه مندان پیشرفت کشور را به گرمی می فشاریم. بدون شک، همراهی و مشارکت فعالانه شما عزیزان در تبیین، تحلیل، و نقد سازنده سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، ما را در مسیر تحقق رسالت این نشریه یاری خواهد داد. امید داریم که «رهیافت» بتواند پلی میان نظریه پردازی های کلان و واقعیت های میدانی نظام آموزشی کشور باشد و گامی مؤثر در جهت تحقق اهداف والای تعلیم و تربیت در طراز جمهوری اسلامی ایران بردارد.

علیرضا گودرزی

مرداد ۱۴۰۴

تعریف جامع تعلیم و تربیت از منظر سند تحول

محسن حاجی‌حسینی

دانشجوی راهنمایی و مشاوره

تعلیم و تربیت از منظر سند تحول جمهوری اسلامی ایران به عنوان یک فرآیند جامع و چندبعدی تعریف شده است که هدف آن پرورش انسان‌هایی متعهد، با دانش و مهارت‌های لازم برای زندگی در جامعه اسلامی است. این سند بر اهمیت تربیت به عنوان یک وظیفه اجتماعی تأکید دارد و آن را نه تنها محدود به نظام آموزشی رسمی، بلکه شامل خانواده، جامعه و نهادهای مختلف می‌داند.

تعلیم و تربیت رسمی عمومی نهادی است اجتماعی و فرهنگی و سازمان یافته که به عنوان مهم ترین عامل انتقال بسط و اعتلای فرهنگ در جامعه اسلامی ایران مسئولیت آماده سازی دانش آموزان جهت تحقق مرتبه ای از حیات طیبیه در همه ابعاد را برعهده دارد که تحصیل آن مرتبه برای عموم افراد جامعه لازم یا شایسته باشد.

در این سند، اصطلاحات به کار رفته به شکل زیر تعریف می‌شوند: نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی به عنوان یک نهاد اجتماعی و فرهنگی سازمان یافته شناخته می‌شود که نقش اساسی در انتقال، گسترش و ارتقای فرهنگ در جامعه اسلامی ایران ایفا می‌کند. این نظام مسئولیت آماده‌سازی دانش‌آموزان را برای دستیابی به مرتبه‌ای از حیات طیبیه در تمامی ابعاد زندگی بر عهده دارد، مرتبه‌ای که برای تمامی افراد جامعه لازم و شایسته تلقی می‌شود.

دستیابی به این سطح از آمادگی، به منظور تکوین و تعالی مستمر هویت دانش‌آموزان، نیازمند تأکید بر وجوه مشترک انسانی، اسلامی و ایرانی است. در این راستا، ویژگی‌های فردی و غیر مشترک دانش‌آموزان نیز مورد توجه قرار می‌گیرد. همچنین، این امر در جهت شکل‌گیری و ارتقای مستمر جامعه صالح اسلامی ضروری است. بنابراین، تربیت‌یافتگان این نظام باید شایستگی‌های لازم برای درک و اصلاح مداوم موقعیت خود و دیگران را بر اساس معیارهای اسلامی کسب نمایند.

در این راستا، تعلیم و تربیت باید با توجه به ارزش‌ها و اصول اسلامی شکل گیرد. تأکید بر اخلاق، معنویت و تقویت هویت اسلامی در فرآیند تربیت، از نکات کلیدی سند تحول است. این رویکرد به دنبال ایجاد نسلی است که بتواند به عنوان یک شهروند مسئول و مؤثر در جامعه اسلامی فعالیت کند و به توسعه کشور کمک نماید.

سند تحول همچنین به اهمیت یادگیری فعال و مشارکتی در فرآیند تعلیم و تربیت اشاره دارد. این بدان معناست که آموزش باید به گونه‌ای طراحی شود که دانش‌آموزان درگیر فرآیند یادگیری شوند و بتوانند مهارت‌های تفکر انتقادی، حل مسئله و همکاری را در محیط‌های مختلف پرورش دهند.

این رویکرد به افزایش انگیزه و خلاقیت در یادگیری کمک می‌کند.

علاوه بر این، سند تحول بر ضرورت توجه به نیازهای فردی و اجتماعی در فرآیند تربیت تأکید دارد. هر دانش‌آموز باید به عنوان یک فرد منحصر به فرد با استعدادها و قابلیت‌های خاص خود مورد توجه قرار گیرد. این امر مستلزم ایجاد محیط‌های آموزشی متنوع و انعطاف‌پذیر است که بتوانند پاسخگوی نیازهای مختلف دانش‌آموزان باشند. در نهایت، سند تحول جمهوری اسلامی ایران بر اهمیت ارزیابی مستمر فرآیند تعلیم و تربیت تأکید دارد. این ارزیابی باید به گونه‌ای انجام شود که نقاط قوت و ضعف سیستم آموزشی شناسایی شده و زمینه‌های بهبود فراهم گردد. با این رویکرد، نظام تعلیم و تربیت می‌تواند به صورت مداوم خود را با تغییرات اجتماعی و نیازهای جدید هماهنگ کند.

به طور کلی، تعریف تعلیم و تربیت در سند تحول جمهوری اسلامی ایران یک رویکرد جامع، چندبعدی و مبتنی بر ارزش‌های اسلامی است که هدف آن پرورش انسان‌هایی متعهد، آگاه و توانمند برای زندگی در جامعه‌ای پویا و رو به رشد است.

تفاوت تعلیم و تربیت در رویکرد اسلامی و سکولار

امیرحسین فرجی

دانشجوی رشته راهنمایی و مشاوره

در مقابل، رویکرد سکولار تعلیم و تربیت را امری صرفاً انسان‌محور و دنیاگرا می‌بیند. دین از ساختار رسمی آموزش حذف شده یا به‌عنوان امری شخصی و اختیاری تلقی می‌شود. این رویکرد بر علم تجربی، عقلانیت ابزاری، و ارزش‌های عرفی مانند آزادی، تساهل و مشارکت اجتماعی تأکید دارد. هدف، پرورش فردی مستقل، کارآمد و منطبق با نیازهای جامعه مدرن است. یکی از تفاوت‌های مهم این دو رویکرد در نگاه به اخلاق است. تربیت اسلامی، اخلاق را ریشه‌دار در ایمان و عبودیت می‌داند؛ در حالی‌که رویکرد سکولار، اخلاق را مبتنی بر قرارداد اجتماعی و نسبی‌گرایی ارزشی می‌بیند.

در الگوپردازی نیز تفاوت مشهود است: اسلام شخصیت‌هایی مانند پیامبر اکرم (ص) را الگو می‌داند؛ الگوهای جامع که نه‌تنها در معنویت و اخلاق، بلکه در عرصه علم، فرهنگ، عدالت، و مدیریت اجتماعی نیز الهام‌بخش‌اند. در مقابل، رویکرد سکولار از شخصیت‌های علمی، فرهنگی یا اجتماعی برآمده از بسترهای غیردینی بهره می‌برد.

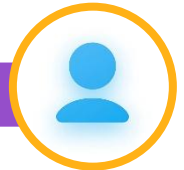
در نهایت، تفاوت تعلیم و تربیت اسلامی و سکولار، ریشه در تفاوت جهان‌بینی و هدف غایی انسان دارد: یکی آخرت‌محور و توحیدی است، دیگری دنیاگرا و فردمحور. شناخت این تفاوت‌ها برای معلمان، مربیان، و فعالان فرهنگی، گامی اساسی در انتخاب رویکردی آگاهانه و هدفمند در مسیر تربیت است.

تعلیم و تربیت در هر مکتب فکری، بازتابی از نگاه آن مکتب به انسان، جهان و هدف زندگی است. دو رویکرد برجسته در این زمینه، «اسلامی» و «سکولار» هستند که تفاوت‌های بنیادینی در مبانی، اهداف و روش‌ها دارند.

در رویکرد اسلامی، تعلیم و تربیت فرایندی مقدس برای هدایت انسان به سوی قرب الهی، شکوفایی فطرت، و ساخت یک جامعه ایمانی است. مبانی آن وحی الهی، قرآن کریم و سیره پیامبر اکرم (ص) و اهل‌بیت (ع) است. در این دیدگاه، انسان موجودی دو بُعدی است: مادی و روحانی؛ و تربیت باید هر دو بُعد را رشد دهد. اخلاق، عبادت، معرفت، عدالت اجتماعی و مسئولیت‌پذیری از عناصر اصلی تربیت اسلامی‌اند. همچنین در این رویکرد، عقلانیت، علم‌آموزی و پاسخ‌گویی به نیازهای واقعی جامعه، جایگاهی اصیل و حیاتی دارند.

نقش معلم در فرایند تربیت محور

محمدعرفان فرهادی

دانشجوی رشته راهنمایی و مشاوره

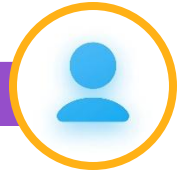
در طول سال های تحصیلی هر دانش آموزی، افراد و سیستم های آموزش و اجتماعی مختلفی با فعالیت هایشان به طور مستقیم و غیرمستقیم بر تربیت دانش آموزان تأثیر می گذارند اما در این بین معلم نقش برجسته تری در فرایند تربیت دانش آموزان ایفا می کند. معلم فقط آموزش دهنده علم نیست بلکه الگو و راهنمایی برای دانش آموزان نیز می باشد و از آنجایی که امام علی (ع) در حکمت ۷۳ نهج البلاغه در مورد اهمیت خودسازی قبل از تربیت دیگران می فرماید که «هر کس خود را پیشوای مردم قرار داد، باید قبل از تربیت دیگران، به تربیت خویش بپردازد و باید تربیت دیگران با عمل باشد نه با گفتار» و اینکه دانش آموز پس از خانواده بیشتر رفتار و خلق و خوی خودش را از معلم خود الگوبرداری می کند، بنابراین معلم با رفتار خود در کلاس درس از جمله رعایت عدالت، نحوه ی اداره ی کلاس، رعایت نظم، خوشرویی و... بر دانش آموزان در کلاس نوعی نقش الگو را ایفا می کند.

همچنین معلم در نقش آموزش دهنده علم، با ایجاد انگیزه به دروس، مطالعه کردن و با تدریس جامع خود می تواند دانش آموزان را از لحاظ تحصیلی به رشد عالی برساند.

معلم همچنین برای تربیت فردی دانش آموزان می تواند با شناخت و در نظر گرفتن تفاوت های فردی دانش آموزان و با ایجاد محیط حمایت کننده در کلاس و مدرسه به دانش آموز حس ارزشمندی القا کند و با همکاری والدین و مشاور مدرسه می تواند معلم، دانش آموز را توانمند کند که تا علایق و استعداد خودش را کشف کند و نقاط قوت و ضعف خود را شناسایی کند و با خودشناسی دانش آموز با همکاری او برای پیشرفت همه جانبه اش تلاش کنند. بنابراین معلم در نقش آموزش دهنده علم و الگو و راهنما بودن برای دانش آموز، نقش مهم و برجسته ای در طول سال های تحصیلی در فرایند تربیت دانش آموز ایفا می کند.

پیوند تعلیم و تربیت با حیات طیبه

« زندگی الهی و هدفمند »

امیررضا مرادی

دانشجوی رشته راهنمایی و مشاوره

در حیات طیبه ۴ اصل مورد توجه است. یکی رابطه فرد با خدا، دوم رابطه فرد با دیگر انسان ها، سوم رابطه فرد با طبیعت و چهارم رابطه فرد با خودش. در این روابط چهارگانه است که انسان مطلوب باید کنش و رفتار مناسب داشته باشد. نمی شود یک نفر مناسک مذهبی را انجام دهد اما همسایه اش را مورد آزار قرار دهد.

«حیات طیبه» در آیه ۹۷ سوره نحل آمده است؛ «مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَ هُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ»؛ هر کس، از مرد یا زن، کار شایسته کند و مؤمن باشد، قطعاً او را با زندگی پاکیزه ای، حیات می بخشیم و مسلماً به آنان بهتر از آنچه انجام می دادند، پاداش خواهیم داد.

خداوند برای رسیدن به حیات طیبه مقدماتی را بیان میکند که شرح و بسط آنها میتواند موضوع را روش-تر کند. این آیه به روشنی بر دو مقدمه مهم تأکید میکند: **ایمان و عمل صالح**. پروردگار عظیم برای ساختن و رسیدن به زندگی پاک دو حیطه مهم را با تفکیک بیان میکند. ابتدا تعلق فکری به یک مجموعه کامل، ارزشمند و الهی و دوم اقدام برای تحقق این اندیشه های درست و صحیح.

حیات طیبه: مفهومی کلی و یکپارچه است که تمامی ابعاد زندگی انسان ها را در برمی گیرد.

حیات طیبه وضع مطلوب بشر بر اساس نظام معیار اسلامی است و تحقق آن دستیابی به اهداف اصیل زندگی انسان و نزدیکی و رضایت خداوند متعال را در پی دارد. شکوفایی فطرت، انسان را به حیات طیبه می رساند و حیات طیبه یعنی زیست شکوهمندانه و متعالی. گام های اولیه تربیت اسلامی همین تربیت انسانی است که با فطرت انسان نیز سازگار است و هیچ کس هم با آن اساساً مخالفتی ندارد. اینگونه مدارس ما می توانند کانون حیات طیبه شوند.

علامه طباطبایی در تفسیر حیات طیبیه در آیه فوق می نویسد:

"این جمله با صراحت لفظش دلالت دارد بر اینکه خدای تعالی مومنی را که عمل صالح کند به حیات جدیدی غیر آن حیات ی که به دیگران نیز داده زنده می کند و مقصود این نیست که حیاتش را تغییر می دهد ، مثلا حیات خبیث او را مبدل به حیات طیبی می کند که اصل حیات همان حیات عمومی باشد و صفتش را تغییر دهد ، زیرا اگر مقصود این بود کافی بود که بفرماید « ما حیات او را طیب می کنیم » ولی این طور نفرمود بلکه فرمود : ما او را به حیاتی طیب زنده می سازیم » (تفسیر المیزان ، علامه سید محمد حسین طباطبایی ؛ جلد ۱۲ ص ۴۹۱) براین اساس قرار دادن حیات طیبیه به عنوان هدف تربیت و نظام تربیتی در حالی که حیات طیبیه وعده خداوند به مومنان در ازای عمل صالح است بر مشکلات اجرای سند افزوده است.

این سه ویژگی با هم یک نظام آموزشی پویا و کارآمد را ایجاد می کنند که در آن مدرسه به عنوان کانون اصلی یادگیری و پیشرفت دانش آموزان عمل می کند، مدیر با هدایت و حمایت خود، فضای مناسبی را برای رشد و تعالی معلمان و دانش آموزان فراهم می کند و معلم با دانش و مهارت خود، فرایند یادگیری را به بهترین شکل هدایت می کند . با توجه به اینکه معلم می تواند یکی از ارکان اصلی هدایت و همراهی انسان ها به سلامت و سعادت مادی و معنوی در عرصه های گوناگون زندگی باشد، هدف نمایی و مسیرشناسی در این زمینه بسیار ضروری و کاربردی خواهد بود. سه عرصه زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی، در عین بایستگی های خاص خود، چنان درهم تنیدگی مستحکمی دارند که موفقیت در یکی از عرصه ها بدون توجه به دیگری امکان پذیر نخواهد بود.

بر مبنای آنچه گفته شد حیات طیبیه به عنوان مهمترین هدف نظام آموزش و پرورش تعیین شده است . اما سوال اینجاست که حیات طیبیه چه شاخص های ملموس و قابل ارزیابی دارد که بتوان از طریق آن ها میزان تحقق حیات طیبیه را سنجید؟ چگونه باید ارزیابی کرد که ما در چه مرحله ای از حیات طیبیه هستیم یا دانش آموزان در چه میزان از حیات طیبیه قرار گرفته اند؟

اگر مدرسه محور باشد، مدیر به عنوان رهبر عمل کند و معلم مؤثرترین عنصر باشد، سه ویژگی ضروری تا مدرسه حیات طیبیه باشد محقق شده است .

اخبار

اهدای واحد مسکونی به مدال‌آور طلای المپیاد علمی توسط رئیس‌جمهور

به گزارش اداره اطلاع‌رسانی و روابط عمومی اداره کل آموزش و پرورش استان زنجان، جلسه کمیته مشاوره و مددکاری اجتماعی با حضور قنبری، معاون پرورشی و فرهنگی اداره کل آموزش و پرورش استان زنجان، برگزار شد.

در این جلسه، قنبری معاون پرورشی و فرهنگی اداره کل آموزش و پرورش استان زنجان، با اشاره به ضرورت حمایت از دانش‌آموزان و فرهنگیان آسیب‌پذیر و آسیب‌دیده، اظهار داشت: مسائل روانی، اجتماعی و اقتصادی ناشی از بحران‌های اخیر، از جمله جنگ تحمیلی ۱۲ روزه، در صورت عدم شناسایی و مداخله به‌موقع، می‌توانند منجر به بروز آسیب‌های فردی و جمعی گسترده‌ای شوند که مقابله با آن‌ها نیازمند اقدامات تخصصی، دقیق و هدفمند است.

این اقدام به‌منظور قدردانی از دستاوردهای علمی ارزشمند این دانش‌آموز زنجانی و در راستای حمایت از نخبگان جوان کشور، از طرف دکتر مسعود پزشکیان رئیس‌جمهور محترم صورت گرفت.

در این مراسم، کلید این واحد مسکونی به مهدی آقاجانلو و خانواده وی تحویل داده شد. مسئولان حاضر در آیین، این اقدام را گامی مهم در راستای الگوسازی و انگیزه‌بخشی به استعدادهای برتر علمی کشور عنوان کردند.

مهدی آقاجانلو که با درخشش چشمگیر در المپیاد جهانی، نام استان زنجان را در سطح ملی و بین‌المللی پراوازه کرده، اکنون به‌عنوان یکی از افتخارات علمی کشور شناخته می‌شود.

این اقدام، نشان‌دهنده اهتمام دولت چهاردهم به پاسداشت نخبگان و تأکید بر ارزش‌آفرینی علم در مسیر توسعه کشور است.

بهره‌گیری از همه ظرفیت‌ها برای کاهش آسیب‌های اجتماعی و ارتقاء سلامت روان

به گزارش اداره اطلاع‌رسانی و روابط عمومی اداره کل آموزش و پرورش استان زنجان، جلسه کمیته مشاوره و مددکاری اجتماعی با حضور قنبری، معاون پرورشی و فرهنگی اداره کل آموزش و پرورش استان زنجان، برگزار شد.

در این جلسه، قنبری معاون پرورشی و فرهنگی اداره کل آموزش و پرورش استان زنجان، با اشاره به ضرورت حمایت از دانش‌آموزان و فرهنگیان آسیب‌پذیر و آسیب‌دیده، اظهار داشت: مسائل روانی، اجتماعی و اقتصادی ناشی از بحران‌های اخیر، از جمله جنگ تحمیلی ۱۲ روزه، در صورت عدم شناسایی و مداخله به‌موقع، می‌توانند منجر به بروز آسیب‌های فردی و جمعی گسترده‌ای شوند که مقابله با آن‌ها نیازمند اقدامات تخصصی، دقیق و هدفمند است.

وی با بیان اینکه کمیته مشاوره و مددکاری اجتماعی با هدف شناسایی، مداخله مؤثر و توانمندسازی افراد آسیب‌دیده تشکیل شده است، افزود: این کمیته با بهره‌گیری از توان علمی مشاوران، روان‌شناسان، مددکاران اجتماعی و ظرفیت‌های درون‌سازمانی، برون‌سازمانی و مشارکت مؤسسات مردم‌نهاد، در راستای ارائه خدمات تخصصی و حمایتی به دانش‌آموزان، فرهنگیان و خانواده‌ها فعالیت می‌کند.

قنبری ضمن تأکید بر نقش محوری آموزش و پرورش در کاهش آسیب‌های اجتماعی، تصریح کرد: هدف از تشکیل این کمیته، کاهش آسیب‌های اجتماعی، ارتقاء سلامت روان، تحکیم بنیان خانواده، و ایجاد بسترهای حمایت‌محور برای اقشار آسیب‌پذیر است و تحقق این اهداف نیازمند هم‌افزایی، مشارکت و تعهد جمعی اعضای کمیته و کارگروه‌های تخصصی زیرمجموعه آن خواهد بود.

معاون پرورشی و فرهنگی در پایان بر استمرار جلسات تخصصی، نظارت بر اجرای برنامه‌ها و استفاده از ظرفیت‌های منطقه‌ای و ملی برای توسعه خدمات مشاوره‌ای و روانشناختی در مدارس تأکید کرد.

معرفی کتاب

کتاب مبانی فلسفی سند تحول بنیادین نظام آموزش و پرورش نوشته سحر پرنیان و محمدباقر خسروی و شهلا رضایی است و نشر فرزندگان دانشگاه آن را منتشر کرده است.

تحقق ارزش‌ها و آرمان‌های متعالی انقلاب اسلامی نیازمند تلاش همه‌جانبه است. احراز عرصه تعلیم و تربیت از مهم‌ترین زیرساخت‌های تعالی پیشرفت کشور در همه‌ی زمینه‌ها و ابزاری جدی برای ارتقاء سرمایه انسانی درخور کشور در عرصه‌های مختلف است. به این ترتیب تحقق آرمان‌های متعالی انقلاب اسلامی ایران در گرو تربیت انسان‌های عالم متقی و آزاده و اخلاقی است.

تحقق این هدف مستلزم ترسیم نقشه راه و برنامه‌ایست که در آن نحوه طی مسیر، منابع و امکانات، تقسیم کار در سطح ملی و الزامات در این مسیر به صورت کاملاً دقیق و شفاف مشخص شده باشد. در تهیه سند ملی تحول بنیادین آموزش و پرورش سعی شده تا با الهام‌گیری از اسناد بالادستی و بهره‌گیری از ارزش‌های بنیادین و توجه به اهداف راهبردی نظام جمهوری اسلامی ایران، چشم‌انداز و اهداف تعلیم و تربیت تبیین شود.

هرچند در سه دهه گذشته تلاش‌های بسیاری از سوی مسئولان نظام تعلیم و تربیت برای بهبود و اصلاح نظام آموزشی کشور به عمل آمد که خوشبختانه نتایج مثبت و مفیدی نیز برجای گذاشته است؛ اما هنوز آموزش و پرورش با کاستی‌ها و چالش‌های جدی روبه‌رو است و برون‌داد آن در طراز جمهوری اسلامی ایران و پاسخگوی تحولات محیطی و نیازهای جامعه نمی‌باشد. از این رو، تأکیدات حکیمانه رهبر فرزانه انقلاب اسلامی مبنی بر ضرورت تحول بنیادی در آموزش و پرورش با تکیه بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی ایرانی و تدوین الگویی اسلامی ایرانی برای تحول و پرهیز از الگوهای وارداتی، کهنه و تقلیدی محض، چراغ راه برون‌رفت از چالش‌های نظام آموزشی کشور می‌باشد.

